

Dokumendihaldusnõukogu koosoleku protokoll

Tallinn

18.02.2015 nr 26-3/15-
00269/001

Algus: 13.00 **Lõpp:** 15.30

Juhatas: Liivi Karpištšenko - Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ITAO

Protokollis: Alar Teras - Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ITAO

Võtsid osa: Ilona Kään – Riigikantselei
Kaidi Vapper – Rahandusministeerium
Liivi Leomar – Siseministeerium
Kärt Allert – Sotsiaalministeerium
Liis Laaneloog – Justiitsministeerium
Hille Oidema – Välisministeerium
Riina Velleste – Põllumajandusministeerium
Toivo Jullinen – Rahvusrhiiv
Anna Mõtlik – Riigi Infosüsteemi Amet
Terje Mäesalu – Haridus- ja Teadusministeerium
Kaimo Käärman-Liive – Eesti Linnade Liit
Katrín Proos – Keskkonnaministeerium
Marve Kaljumäe - Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Puudusid: Reet Ringo – Kaitseministeerium
Aila Schmidt – Kultuuriministeerium
Sirje Ludvig – Eesti Maaomavalitsuste Liit

Kutsutud: Uuno Vallner – Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium RISO
Pille Noodapera – Rahvusrhiiv
Bert Blös – Justiitsministeerium
Relika Metsallik-Koppel – Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ITAO
Risto Hinno – Majandus - ja Kommunikatsiooniministeerium ITAO

Päevakord:

1. Avalikud dokumendiregistrid
2. Ühtlustamise projektid ja kokkulepped
3. Järgmised koosolekud

Liivi Karpištšenko avas koosoleku ja tutvustas päevakorda. Seejärel tutvustas dokumendihaldusnõukogu uusi liikmeid Katrin Proosi ja Aila Schmidt. Samuti tuletas vanadele ja uutele liikmetele meelde, et dokumendihaldusnõukogu kaudu peab toimima ka nn

püramiidilaadne koordineerimine ehk siis info vahendamine ka allasutustele ja sealt tagasi.

1. Avalikud dokumendiregistrid (ADR)

1.1. Kodanike rahulolu-uuring

Alar Teras tutvustas lühidalt uuringu „Kodanike rahulolu riigi poolt pakutavate e-teenustega 2014“ aruannet. Aruanne on avaldatud MKM-i veebilehel ja lisatud käesolevale protokollile. Liivi Karpištšenko kommenteeris, et eelmise 2012.a uuringuga võrreldes on kodanike poolt ADR-ide kasutamine oluliselt kasvanud.

1.2. Ajakirjanike rahulolu ja soovid (MKM ITAO ja AKI kohtumine ajakirjanikega 30.01.15)

Liivi Karpištšenko selgitas, et ajakirjanikega tehtud intervjuu puhul lähtuti MKMi vaatest – ADR on üks info otsimise teenus, üks avalik teenus. Fookusgrupi intervjuus osalesid kolm ajakirjanikku BNS-ist, EPL/Delfi-st ja Postimehest. Juures oli ka AKI esindaja. Oli mõistlik ja konstruktiivne arutelu. Intervjuu tulemusena tunduvad ajakirjanike mured mõistetavad.

Liivi Karpištšenko tegi kokkuvõtte intervjuust ajakirjanikega. Protokollile on lisatud ettekande slaidid.

Arutelu.

Bert Blös: Ministeeriumite kodulehti ühtlustati (valitsusasutuste ühtne identiteet), ADR-e peaks olema nüüd lihtsam leida.

Liivi Karpištšenko: Jah, ühtlustamise projekte toodi heas mõttes esile, sh ministeeriumite kodulehed, Rahandusministeeriumi ADR. Ka EISi ja riigihangete registri kohta öeldi, et need on küll kohmakad, aga vähemalt üle kõigi asutuste ühtmoodi.

Ilona Kään: Millised on AvTS-i aegunud sätted?

Liivi Karpištšenko: Näiteks ADR-is avaldatavate andmete koosseis. Ka ei pea praegu paberdokumente ADR-is avaldama, kuigi neid enamasti skaneeritakse süsteemi.

Marve Kaljumäe: Kas mõnes asutuses on eraldi inimene juurdepääsupiirangute määramiseks või ülevaatamiseks?

Ilona Kään: Riigikantseleis on. Meil otsustab küll avalikustamise üle dokumendiga töötaja, kuid tehtud otsused vaatab osa sarjade puhul üle jurist ja avalike suhete osakond, enne avalikustamist.

Marve Kaljumäe: AKI soovitus on olnud, et panna pealkirjaks „kiri“, „selgitustaotlus“, et tagada isikute anonüümsus.

Bert Blös: Idee edaspidiseks. ADR-ist teha iseteeninduskeskkond. ADR oleks selline koht, kus isik logib sisse ja saab sealt kogu info oma dokumentide menetluse üle. Samas oleks ka mitteavalik osa, kus on tagatud isikuandmete kaitse, riigi julgeolek jne. Praegu ei täida ADR- id kodanike jaoks rolli.

Liivi Karpištšenko: Siin on küsimus, et dubleerimist tuleks vältida. Olemas on eesti.ee teenus „minu dokumendid“, milles on kirjeldatud funktsionaalsus ja turvalisus juba olemas. 664 asutust on DVK-ga liitunud ja saaksid eesti.ee kaudu kodanikega suhelda.

Bert Blös: Kõik nõuded on AvTS-is olemas. Sisuliselt on vaja juurde tuua, et otsing hõlmab ka juurdepääsupiiranguteta dokumentide sisu. Mis on AvTS § 12 lg-s 3 aegunud?

Hille Oidema: Lisaandmeid võib ADRi alati panna. AvTS § 12 lg 3 ütleb, et mis andmeid on vähemalt vaja.

Liivi Karpištšenko: Rekvisiitide mõiste on kindlasti vananenud, mis on rekvisiit, on asjaajamiskorra ühtsetes alustes (AÜA) selgitatud.

Toivo Jullinen: Kõige suurem küsimus on, kes on ADR-ide kasutajad, Peaks vaatama AvTS-i ideestikku. Vaadata seda üle, kuna 15 a on AvTSi loomisest möödas. Kodanikuga suhtlus võtta välja ADR-ist. ADR-i jääks asutustevaheline kirjavahetus. Tehniliselt on elektrooniliste dokumendihaldussüsteemide (EDHS-ide) arendamine väga kulukas.

Liivi Karpištšenko: Inimeste märgukirjad asutuse töö ja korralduse kohta. Kas need on vaja välja viia? Avalikustamise nõue on toonud mõningate asutuste rikkumisi välja.

Bert Blös: 15 a tagasi oligi ADR mõeldud kodanikule, et jälgida oma asja menetlust. Täna on autentimise võimalused olemas. ADR on praegu vaatamiseks kõigile. Tulen tagasi iseteeninduse mõtte juurde.

Relika Metsallik-Koppel: See ongi „Minu dokumendid“ teenus. DVK loomise juures käis kunagi läbi mõte, et DVK pealt kuvada ADR-i.

Bert Blös: Kes oleks sellisel juhul teabevaldaja?

Liivi Karpištšenko: DVK on lihtsalt elektrooniliste kirjade turvaline „postkontor“, sealt kaudu edastatakse dokumendid EDHSidesse, need registreeritakse poolautomaatselt ja teabevaldaja on EDHSi omanik.

Toivo Jullinen: Seda on Rootsisis uuritud, mis on eraisikute pöördumiste avalikustamise tulemused. Esimene tulem on see, et inimesed ei tule enam oma ettepanekutega välja, pigem räägivad neist tuttavatele ametnikele mitteametlikult.

Liivi Karpištšenko: Miks me arvame, et ükski eraisik pole nõus, et tema selgitustaotlus või märgukiri on avalik?

Hille Oidema, Kärt Allert: On väga üksikuid kodanikke, kes soovivad, et nende pöördumine on avalik. Nad ütlevad seda tavaliselt juba kirjas ja need kirjad ka avalikustatakse.

Kärt Allert: SoM ei kasuta initsiaale, vaid nimesid ja üldist pealkirja. On AKI nõue, et pealkirjast ja nimest ei saaks kokku infot, mis isikut kahjustaks. Kui peaksime hakkama igast dokumendist osaliselt anonüümset koopiat tegema, oleks see väga suur töö.

Bert Blös: Samas on see ikkagi teabenõudega väljanõutav ja siis tehakse ikkagi anonüümseks.

Liivi Karpištšenko: Ajakirjanikud töid halva näite, et ka avalikke dokumente ei panda välja.

Bert Blös: Tuleks kaaluda: 1000 eraisiku pöördumist jätta lihtsalt ADR-is avalikustamata versus nende osaliselt anonüümseks tegemise kulu.

Liivi Karpištšenko: Viime need 1000 isiklikes küsimustes pöördumist siis esmalt ADR-ist välja ja paneme sinna märke, et tegemist on juurdepääsupiiranguga dokumentidega ja et need asuvad teises infosüsteemis. DHN tegi eelmisel aastal sarnase ettepaneku AvTSi muutmiseks.

Kärt Allert: Väljaviimine ei aita eraisikute tavaliste pöördumiste puhul. Lisaks valesse asutusse pöördumine, mida meil on palju. Need saadame edasi.

Bert Blös: Dupleerimise vältimine on mõistlik. Näit e-maksuameti kaudu esitatud deklaratsiooni saabumist ei pea MTA DHS-is dupleerima.

Liivi Karpištšenko: E-kirjade ja teiste dokumentide vormingud. Kas seda me saame töökorraldusega kohe muuta? Millised mured on praktikute poolt võimalik kohe lahendada? Edaspidi saab muudatusi ehk eurorahadest teha?

Liis Laaneloog: ADR-i kuva on kindlasti võimalik ühtlustada. Justiitsministeeriumis lähevad kõik dokumendid ADR-is pdf-idena avalikuks, ka e-kirjad.

Liivi Karpištšenko: *Outlook*'i e-kirjade vormingu teema tuleks tänaselt koosolekult kindlasti kaasa võtta.

Hille Oidema: Vorminguid saab muuta uutel dokumentidel.

Liivi Karpištšenko: Ettepanek arutada järgmisel koosolekul vormingute teemat. Järgmine kord toimub DHN-i koosolek Rahvusarhiivis ja seal on vormingute teemaga põhjalikult tegeletud.

Terje Mäesalu: Vaadata seda laiemalt, et ühtlustada tegevusi õigusaktide kaudu (HMS, VV seaduse järgi ei tohiks määruseid elektrooniliselt välja anda). Märtsis on see teema õigusloome ümarlinal arutamisel.

Liivi Karpištšenko: ADR-id on ebamugavad. Igaüks on arenenud oma suunas ja kui nüüd anda lihtsalt kohustus, et ADR-id kasutusmugavaks muuta, hakkab igaüks samamoodi oma suunas liikuma ja tulemus on ikka sama. Peaksime asutustes kõigepealt oma võimalused üle vaatama, et mida saab kohe paremaks teha ja ADR-ide ühetaoliseks muutmist pikemalt plaanima, et tulemus tuleks ühetaoliselt hea.

Kaimo Käärman-Liive: Vormingud võivad tulevikus ära kaduda. Kõik on veebitekst. Kui kiri koostada veebivormil, on kontaktandmed eraldi väljas ja neid saab mitte avalikustada. See on aga tuleviku teema ja vajab analüüsimist.

Otsustati: Võtta ajakirjanike intervjuus väljatoodud puudused ja ettepanekud teadmiseks ja analüüsida neid. Määrata, mida kohe on võimalik teha ja millised muudatused pikematesse plaanidesse. Vormingute teemal jätkata arutelu DHN-i aprillikuus toimival koosolekul.

1.3. Juurdepääsupiirangu aluste klassifikaator

Liivi Karpištšenko: Soovime minna klassifikaatori teemaga õigusloome ümarlauale. Sisu ja

tehniline teostus praktiliselt valmis. Kui saame sisu kokku lepitud, siis saame klassifikaatori kehtestada. Ümarlaul on klassifikaatori ajakohasena hoidmise teema. Klassifikaatori koos seletuskirjaga. saadame laiali kommenteerimiseks DHN-i liikmetele. Eelkõige tuleks vaadata seda, et kuidas kasutajale võimalikult mugavaks teha. Klassifikaator annab piirangu aluste lõpliku loetelu. Ümarlaul soov, et kui õigusloomes mõnes eelnõus uus piirang või vana muutub kehtetuks, siis AKI oleks õigel ajal teavitatud ja klassifikaator saaks kohe uuendatud.

2. Ühtlustamise projektid ja kokkulepped

2.1. Lühiülevaade käimasolevate projektide seisust: juurdepääsupiirangu klassifikaatori juurutamine, DVK kapsel.

Liivi Karpištšenko: Mõte on, et juurdepääsupiirangute klassifikaatori juurutamine keskselt tellida.

Anna Mõtlik: Ettevalmistuse puhul on klassifikaatori csv faili kokkupanek käimas. Kavas aprillis taotleda raha taotlusvoorust.

DVK-ga on liitunud 664 asutust, 374 asutuses uus DVK kapsel juurutatud. Lisandumas on uue DVK kapsli kasutajate hulka Webdesktopi kasutajad (60-64 viimast asutust). Jõuame 65%-ni. Puudub info Postipoiisi ülemineku kohta uuele DVK kapslile.

Arutelu.

Liivi Leomar: SiM-il ei ole veel uue kapsli rakendamise ajakava. Asi seisab PPA Delta taga. Ei tea ülemineku aega. SMIT vastutab selle eest. Maavalitsused liiguvad ülemineku poole. Töö käib. Ootel SiM ja SMIT. Samas on uus kapsel juurutatud JuM-is ja JuM-i haldusalas.

Liivi Karpištšenko: EDHS-ide jätkusuutlikkuse analüüs on RIA-l 2015.a plaanis.

Marve Kaljumäe: Probleem: Riigikogu kantseleist tulevad eelnõud ei avane. Kas uue kapsli tõttu?

Liis Laaneloog: JuM-il sama probleem.

Liivi Karpištšenko: Kui on DVK-ga seotud probleem, siis kindlasti teavitada RIA-t, kuna probleem võib olla üldisem.

2.2. Lühiinfo DHS-ide registreerimisest RIHAS

Liivi Karpištšenko: Vaikselt lisandub EDHS-e ja nende kasutajaid RIHA-sse. Kahjuks siiski pisut passiivselt. Mis võivad olla takistused? RIA plaanib teha järelevalve korras meeldetuletust asutustele. EDHS registreerida standardlahendusena, kui vähemalt 2 asutust kasutab.

2.3. Ülevaade käimasolevatest projektidest: dokumendivahetusviiside klassifikaator, e-vormide ühtlustamine.

Relika Metsallik-Koppel tegi ülevaate käimasolevatest projektidest. Ettekande slaidid on lisatud käesolevale protokollile.

Arutelu.

Liis Laaneloog: Kes saatmisviisi hakkab märkima?

Relika Metsallik-Koppel: Võimalusel automatiseerida.

Kärt Allert: Kas dokumendivahetusviiside nimetused on EDHS-ides üks-üheselt rakendatavad?

Liis Laaneloog: Sama küsimus. Süsteeme ei tahaks kasutaja jaoks keerulisemaks teha.

2.4. Lühiinfo AÜA muutmise kohta.

Liivi Karpištšenko: AÜA on plaanis 2015.a ümber kirjutada. Juhtrühma on riigisekretär nimetanud Kaidi Paju, AKI Maris Juha, JuM Signe Reinsalu, SoM Jaanus Põldmaa, RA Toivo Jullineni ja Pille Noodopera. Lisaks kaasame DHN-i arvamused ja teenustega tegelejad. Selle

töoga alustame märtsis-aprillis. Määruse mõistes on asjaajamine asutuse ülesannete täitmise korraldamine ja dokumenteerimine. Kataks ka infohalduse teemad, teenused. DHN-is arutaks AÜA teemasid juunis.

2.5. Lühiinfo koostöö kohta dokumendihaldurite ühinguga

Liivi Karpištšenko: Dokumendihaldurite ühing on palunud artiklit uudiskirja DHN-i tegemiste kohta. Kaasame nende esindaja ka AÜA arutelu juurde, ilmselt suvel.

2.6. DHN-ile otsustamiseks asutuste palvel: Kuidas vormistada elektrooniliste käskkirjade lisad?

Liivi Karpištšenko: Probleemi kirjeldus - varem kirjutati lisade nurgale: „Lisa 1 ministri/kantsleri/asutuse juhi ... 2015. a käskkirja nr juurde“ või „Kinnitatud ministri/kantsleri/asutuse juhi 2015. a käskkirjaga“ ja hiljem täiendati käsitsi kuupäeva ja numbriga. Nüüd, kui kuupäev ja number saadakse digiallkirjastamise järel ja kantakse küll dokumendile, kuid lisale ei saa kanda, soovitakse DHN-i kokkulepet, et ühtmoodi tegutseda.

Arutelu.

Liis Laaneloog: Meil lisatakse digiallkirjastamisel numbrid ja kuupäevad ka lisadele.

Kaidi Vapper: Võib olla ka „Kuupäev digiallkirjas“. *OpenText*'is kasutatakse nii.

Kärt Allert: Meil 2 ministrit ja kui nad allkirjastavad ühte dokumenti, siis mis kuupäev on dokumendi kuupäev?

Pille Noodapera: Viimase allkirja kuupäev.

Liivi Karpištšenko: Probleem on olnud näiteks sise- jm kordade puhul, mida käskkirjaga kinnitatakse. Kui kinnitatud kord võetakse digidoc-kapslist välja, seda kasutatakse käskkirjast eraldi ja sellel kuupäeva ei ole, siis ei ole selge, mis ajast see konkreetne kord kehtib.

Toivo Jullinen, Terje Mäesalu: Ettepanek et lisasid ei kinnita, vaid nad on käskkirja sees.

Pille Noodapera: Toetan et kõik vormistatakse ühes failis. Käskkirjades algul üldsätted, siis see osa, mis praegu lisas, lõpus allkiri.

Liivi Leomar: SiM-is on praktika aja jooksul muutunud. Kord lisad eraldi, kord käskkirja sees.

Pille Noodapera: See, et lisad on eraldi, tuleb paberlikust asjaajamisest.

Liis Laaneloog: Normitehnika eeskirja kohaselt ei tohi ministri määrusesse lisa sisse panna, vaid peab kinnitama lisana.

Toivo Jullinen: Hilisem dokumendi kasutamise mugavus peab olema esmane, siis normitehnika jne.

Kärt Allert: Üks fail ei lahenda kõigi asutuste probleeme. Näiteks riigihangete dokumente ei saa käskkirja sisse panna.

Toivo Jullinen: Oluline on, et lisal oleks ikkagi inimloetav märge, mitte viide digikonteinerile.

Marve Kaljumäe: MKM-i õigusosakond lubab käskkirjade puhul lisade panemist ühte dokumenti. Määruste puhul mitte.

Liis Laaneloog: JuM-i kantsler allkirjastab määruse enne ja siis minister. Digiallkirjastamisel tekib kuupäev ja number dokumendile esimese allkirja järel. Ministri määruse kuupäev peaks olema aga ministri allkirja kuupäev.

Liivi Leomar: SiM-is allkirjastab kantsler viimasena.

Kärt Allert: Meil määrused paberil, kuna kaks ministrit. Head digilahendust pole.

Riina Velleste: PõM-is maja sees kokkulepe, et kantsler ja minister allkirjastavad ühel päeval.

DHN-i liikmete üldine seisukoht oli, et kantsler ei peaks määrust üldse allkirjastama, vaid olema selle kooskõlastaja. VV seaduse seda praegu ei võimalda.

Otsustati: DHN-i seisukoht õigusloome ümarlauale: kui tehniliselt võimalik, siis üks dokument ilma lisadeta ja allkiri lõpus.

3. Järgmised koosolekud

Liivi Karpištšenko: Ettepanek planeerida järgmine koosolek aprilliks 2015 ja minna Tartusse,

Rahvusarhiivi. Arhiivinõukogu 28.01.15 koosolekul toodi välja peamised riskid digitaalse info säilimises. Kõige suurem probleem on teiste infosüsteemidega, kuid nimetati ka EDHS-e (arhiveerimise, hävitamise võimekus puudub, mittevajalikku infot migreeritakse süsteemist süsteemi) ja ka RA digiarhiivi ennast (eelkõige inimressursi puudus).

Arutelu.

Otsustati: Korraldada järgmine DHN koosolek 8. aprillil 2015.a Tartus Rahvusarhiivis.

Liivi Karpištšenko: Ettepanek on paika panna ka DHN-i kahepäevane koosolek juunis.

Arutelu.

Otsustati: Korraldada ülejäämine DHN-i koosolek 4.-5. juunil 2015.a. Toimumiskoht teatatakse DHN-i liikmetele e-posti teel.

(allkirjastatud digitaalselt)

Juhataja
Liivi Karpištšenko

Protokollija
Alar Teras

Lisa: Uuringu aruanne
Liivi Karpištšenko ettekande slaidid
Relika Metsallik-Koppeli ettekande slaidid